

Razvoj predvještina čitanja i pisanja u vrtiću

Mješovita vrtićka skupina „Zumbuli“

Predčitalačke vještine preduvjet su za razvoj čitanja s razumijevanjem, a počinju se razvijati vrlo rano, i to već između djetetove druge i treće godine. One podrazumijevaju osjetljivost za smisao i karakteristike pisanog jezika, a dijete ih usvaja postupno i kroz igru. Važno je napomenuti da u vrtiću ne podučavamo djecu čitanju i pisanju, već nam je namjera stvoriti dobre osnove za usvajanje ovih vještina. Okolina mora biti obogaćena pisanim sadržajima, slikovnicama i knjigama dostupnim djeci kako bi ih mogli samoinicijativno koristiti u svakom trenutku, no pismenost se razvija i proteže i kroz ostale aktivnosti u radu s djecom - dramske igre, likovno izražavanje, rukovanje raznim materijalima i sl.

Ključne predvještine čitanja:

1. Fonološka svjesnost

Fonološka svjesnost je sposobnost prepoznavanja i manipulacije zvukovima u riječima. To uključuje prepoznavanje rime, slogova i pojedinačnih glasova (fonema). Djeca koja razviju fonološku svjesnost imaju bolju osnovu za učenje čitanja jer su u stanju razumjeti da se riječi sastoje od manjih jedinica.

2. Prepoznavanje slova

Prepoznavanje slova abecede i razumijevanje da svaki znak predstavlja određeni glas ključni su za uspješno učenje čitanja. Djeca koja poznaju slova i njihove glasove lakše će povezivati pisane riječi s izgovorom i značenjem.

Samostalno sastavljanje riječi

Ciljevi: poticati razvoj dječje sposobnosti povezivanja simbola i glasa te spajanje glasova u zadanu riječ

3. Razumijevanje priče

Razumijevanje osnovne strukture priče, uključujući likove, radnju i zaključak, pomaže djeci da shvate sadržaj onoga što čitaju. Sposobnost slušanja i razumijevanja jednostavnih priča potiče razvoj rječnika i kritičkog mišljenja.

4. Bogatstvo rječnika

Širok vokabular omogućuje djeci da lakše razumiju pročitano. Izloženost raznovrsnim riječima kroz razgovor, čitanje naglas i igre s riječima pomaže djeci da obogate svoj rječnik, što je ključno za kasniji uspjeh u čitanju.

Ključne predvještine pisanja:

1. Fina motorika

Pisanje zahtijeva razvijenu finu motoriku, koja uključuje sposobnost preciznog korištenja prstiju i ruku. Djeca razvijaju ovu vještinu kroz aktivnosti poput crtanja, slaganja kockica, oblikovanja plastelina, nizanja perlica i drugih igara koje zahtijevaju precizne pokrete.

Istraživačka aktivnost runjenja kukuruza: razvoj koordinacije oko-ruka te fine motorike prstiju

2. Grafomotorika

Grafomotorika je specifična sposobnost korištenja alata za pisanje, poput olovke ili bojice. Djeca prvo uče kako pravilno držati olovku, a zatim kako crtati linije, oblike i naposljetku slova. Ova vještina je ključna za kasnije pisanje riječi i rečenica.

Ostavljanje tragova u kukuruznoj krupici: Na ovaj način djeca razvijaju finu motoriku ruku te vizualnu percepciju. Slično kao kod praćenja uzoraka djetetu možete postaviti zadatak što da ucrta prstićem u pijesku (može biti brašno, palenta, griz, pijesak) ili oblikuje plastelinom, glinom ili slanim tijestom. Možete im dati i da oblikuju slova pa će na taj način, kroz igru naučiti prepoznavati slova.

3. Prostorna svjesnost

Razumijevanje prostora na papiru, uključujući pojam granica, poravnanje slova i razmaka između riječi, bitno je za uredno i čitljivo pisanje. Djeca koja razvijaju dobru prostornu svjesnost bolje se snalaze u zadacima poput precrtavanja oblika, praćenja linija i pravilnog pisanja slova.

4. Prepoznavanje i pisanje slova

Kao i u predvještinama čitanja, prepoznavanje slova je ključna vještina za pisanje. Djeca prvo uče kako napisati velika i mala slova, a kasnije ih povezuju u riječi i rečenice. Razvoj ove vještine započinje crtkanjem i precrtavanjem slova, što postupno prelazi u spontano pisanje.

Kako poticati razvoj predvještina?

1. Čitanje naglas

Čitanje knjiga djeci od najranije dobi jedan je od najboljih načina za poticanje razvoja predvještina čitanja. Kroz slušanje priča, djeca razvijaju vokabular, razumijevanje jezika i ljubav prema knjigama.

2. Razgovor i postavljanje pitanja

Interakcija s djecom kroz razgovor i postavljanje pitanja o onome što vide, čuju ili rade, pomaže u razvijanju njihovih jezičnih vještina. Ove aktivnosti potiču kritičko mišljenje i sposobnost izražavanja vlastitih misli.

3. Igra riječima, glasovima i slovima

Igre koje uključuju riječi i slova, poput slagalice, pjesmica i rima, pomažu djeci da razviju fonološku svjesnost i prepoznavanje slova na zabavan i interaktivan način.

4. Kretanje i vježbe fine motorike

Aktivnosti koje uključuju sitne pokrete, poput crtanja, rezanja škarama, slaganja kockica ili oblikovanja plastelina, pomažu u razvijanju fine motorike i grafomotorike potrebne za pisanje.

Pripremile: Antonela Puhek i Maja Grozaj, odgojiteljice DV Rožica